

Plymouth, Pa. 3 Gegužio.

Pirmas Gegužis, tai tarp-tautiška darbininkų šventė. Organizatoriai darbininkų organizacijų pirm 10 metų nutarė, kad visi darbininkai 1 Gegužio švęstu, neitu dirbti, darytu iszkilmingas parodas, laikytu prakalbas ir visi vienodai reikalautu 8 valandų laiko dienos darbo. Nors darbininkai nutarė švęsti pirmą Gegužį, kapitalistai - pabrinkantai ir valdžia nevisur daleido tai atlikti. Pabugę jie, kad darbininkai pradeda susi-prasti, reikalauti savo tiesų ir žino, kad jūse yra pajiega, darė ir daro visokias periszkadas, arba statei užgina o užmanytojus sugaudę sumeta į kalėjimus. Taip tai dedasi Euro-poje. Maskolijoi apie taja šventę tiktai mislyti galima. Tenais valdžia ir kapitalistai elgiasi su darbininkais pagal savo norą.

Kas link mūsų lietuviškų darbininkų Amerikoje šven-timo 1 Gegužio, tai retose vie-tose tas atsiliko. Darbinin-kiszkų liet. organizacijų yra dar labai mažai ir tos paezios ne visur prisirengė švęsti dar-bininkiszką šventę, parengda mos nors vakarines prakalbas, susirinkimus. Abelnai darbi-ninkai dirbanti kasyklose tos šventės neszventė. Naujorko darbininkai atliko savo paro-dą ir prakalbas nedėlioje pirm pirmo Gegužio, kad nereiktu gaiszūti panedėlj. Parodoje emė dalyvumą apie 20,000 darbininkų visokių skyrių. Socialistai ketino švęsti 1 Gegužio neveizėdami autnieko.

Abelnai, kad atsakancziai butu švencziama darbinin-kiszką šventę, stoka tarpe darbininkų vienybės ir supra-timo savo reikalų. Neap-szviesti ir nenorinti apsiszvie-ti darbininkai, prie kurių reik priskaityti daugumą ir lietu-vių, iszgirde apie tokią šven-tę gatavi yra viską gaiszinti.

Apart to darbdaviai daugumoje neįvelyjo švęsti, nes to-kiam švęsti norincziam nėra daugiaus vietos jų darbavietė se. Tada tos įvyks, kada įsi-kunys tarp visų darbininkų vienybė, neveizint ant skirtu-mo tautos ir tikybos, kas szia-dien yra didžiausiu szaltiniu visokio nesikentimo tarpe dar-bininkų.

Kaip rodosi, turės tarpe mu-sų įvykti reformacija. Kun. Lopeta isz Wilkes-Barre, Pa. labai iszbarė savo parapijonus blaivininkus, kad daleido ant blaivystės susirinkimo bedie-viams kalbėti apie perstatymą lietuviszkos literaturos Pary-ziuje, ateinancziame mete, ir už aukas parodai sumestas ant susirinkimo.

Kitas vėl geradėjas praėjusį nedėldienį iszbarė parapijonus už skaitymą nekatalikiszkų laikraszczių. Gailu tiktai, kad tojų vardų nepasakė ir dabar negali žinoti kurie ka-talikiszki o kurie ne. Pasaka. Ant bedieviszkų laikraszczių skaitymo, griebsi kaip už me-daus. — O kas žin, kad katali-kiszkus laikraszczius taip me-dum aptepus....

Aukos parodai

A. Petrikis, Thorp, Wis.	-20
J. Kuliesza „ „	-30
F.A. Mikolainis „ „	-25
A. Griksza „ „	-50
M. Antanynas Fraser, Iowa	-50
V. Jukneviczius „ „	-50
Jūz. Kuningonis „ „	-50
Jurgis Buceviczius, „ „	-50
Marijona Buceviczienė „ „	-50
Jurgis Vaisznoras „ „	1—
V. Dzedolikas, Plymouth	-50
J. Mažeika „ „	-25
J. Krikszcziunas Allentown	-50
Mikolas Krikszcziunas „ „	-25
Izidorius Urbonas „ „	-50
Pr. Liczkunas „ „	-15
Fabijonas Savickas „ „	-25
Viktoras Katkauckas „ „	-15
Pr. Maculeviczia „ „	-15
J. Stankius S. Bethlehem	-25
Po vilas Karsokas „ „	-25

Jurgis Totoraitis „	-15
Pr. Martiszius „	-15
V. Ambrozeviczia Philada.	-30
J. Jeszinskas Waterbury	-50
A. Sakalauskas „	-25
V. Jesulaitis „	-05
J. Griszkauckas „	-50
A. Grabliauckas „	-10
M. Mažeika „	-10
J. Buszera „	-05
M. Varnaitis „	-05
J. Segeviczia „	-25
K. Baltrukonis „	-50
J. Szembrickas „	-25
J. Baltruszaitis „	-25
A. Basanaviczius „	-50
M. Sadauckas „	-05
J. Kvaszinskas „	-05
J. Dviliackas „	-10
J. Raczinkaitis „	-10
M. Ulinckas „	-50
J. Zubrickas „	-50
J. Kudirka „	-50
J. Stacziokienė „	-25
(A.) Veronika „	-10
J. Priceviczia „	-25
V. Malinauskas „	-25
J. Verbyla „	-25
J. Kumetis „	-25
T. Tunila „	-25

„Tėvynės Mylėtojų Dr.“ 10—
 Buvo \$65,99
 Labu \$92,29
 J. J. Pauksztis.

Aukos kankintiniams

A. Griksza Thorp, Wis.	-50
M. Antanynas Fraser Iowa	-25
J. Krikszcziunas Allentown	-50
M. Krikszcziunas „	-25
Izid. Urbonas „	-50
Pr. Liczkunas „	-10
Fab. Savickas „	-25
Vikt. Katkauckas „	-10
Pr. Maculeviczia „	-10
Bron. Katkauckas „	-25
J. Stankius S. Bethlehem,	-25
Povil. Karsokas „	-25
Jurgis Totoraitis „	-10
Pr. Martiszius „	-10
Kn. Saurusaitis Waterbury	-25
M. Ulinskas „	-50
J. Kudirka „	-50
V. Ambrazeviczia Philada.	-25
Buvo \$17,85	
Labu \$22,85	
Redakcija.	

Isz Lietuvos.

Kalvarija. (Suv. gub.).
Musų kankintiniai. Ant gā-lo pagalios kūne po dviejų metų nū pradžios bylos parėjo isztarmė nū ciesoriaus lietu-viams žandaro Vonsiacko ap-kaltintiems 1897 m. už plati-nimą lietuviystės. Tūmet bu-vo patraukta prie atsakymo 34 asabos, daugiausiai už pri-gulėjimą prie slaptos draugys-tės „Sietyno“ (maskoliszka *Plejada*). Sztai siuencziu da-bar suraszą nukentėjusių lie-tuvių su parodymu jų nubau-dimo. Visko tikrai negalėjau patirti, pertai tas suraszas iszejo nepilnas.

Isztremti į Viatkos guber-niją ant 3 metų po atvira po-licijos priežiura, iszbuvę po kelis mėnesius atskyriose ka-marose kalėjimo priesz isztar-mę:

- 1) Daktaras *Petras Mutulaitis*, isz Seinų;
- 2) Daktaras *Jūzas Bagdanavyczius*, isz Vilkaviszchio;
- 3) Studentas Maskvos Uni-versiteto *Pranys Matulaitis*, daktaro brolis;
- 4) *Andrius Matulaitis*, ka-reivis nū Kaukazo, daktaro brolis.
- 5) *Jūzas Kaczergis*, pirk-lys isz Pilviszkių;
- 6) *Feliksas Vitkauskas*, pirklys isz Senapilės;
- 7) *Jonds Czėsna*, isz kaimo Meszkuczių, Senapilės pavieta. Kaczergis, Czėsna, Andrius ir Pranys Matulaicziai iszsėdėjo priesz isztarmę po 20 mėnesių Kalvarijos kalėjime.
- 8) Ukininkas *Oliška* isz Balcziunų kaimo Vilkaviszchio parapijos — 3 mėnesius sėdēt Kalvarijoje ir po tam, ant 2 metų apsigyvent Maskolijoje.
- 9) Kuningas *Jūzas Arnastauskas*, isz Senapilės — 2 metų apsigyvent Smolenske.
- 10) Kuningui *Bulvicziui*, isz Bartnykų, 6 mėnesius sėdēt Kalvarijoje ir potam bene 2 metai Maskolijos.

11) Studentui Peterburgo Universiteto *Daniliauskui*, isz Sintautų, 6 mėnesius iszsėdėt Kalvarijoje ir potam da 2 metai Maskolijos.

12) Paczto vezėjas *Lietuvninkas*, ir 13 jo pati *Lietuvninkė*, isz Senapilės.

14) Ukininkas *Dabrila*, Vilkaviszchio džiakono brolis.

15) *Lūbikis*, Sasnavos zakristijonas.

16) Ukin. *Slavickas*, nū Liudvinavo.

17) Ukin. *Sirutis* nū Liudvinavo.

18) *Jūzas Sztrimas*, isz Vilkaviszchio.

19) *Adomas Smalenskas*, isz Senapilės.

20) *Randavotėjas* Senapilės kliosztoriaus sodo, pravardės nežinau.

21) Senapilės prabaszcziaus vezėjas, pravardės nežinau.

22) Buves Seinų klierikas *Rudvalis*. — Szie (nū 12 iki 22 numeriui) maždaug nubausti 6 mėnesiais sėdėjimo ir potam ant iszsikraustymo ant 2 metų isz Lietuvos. Apart to 23) *Jonas Lozoraitis*, ka reivis nū Kaukazo buvo partrauktas į Kalvariją ir iszsėdėjo czionai kelis mėnesius per tyrinėjimą, bet dabar liko be bausmės.

Pirmiaus nubausti tapo už tūs paczius dalykus.

24) *Jonas Kraucziunas*, buves studentas Maskvos universiteto, ant 1 metų Peterburgo kalėjime sėdėt ir da ant 3 metų gyvent už Lietuvos rubezių; gyvena dabar atbuves kalėjimą Revelyje, zinoma, po policijos prieziura.

25) Daktaras *Stanislovas Matulaitis*, isz Pilviszkių, ta po vasarą 1898 metų isztrėmtas į Maskoliją ant 3 metų gyvena dabar tarpu kalmukų Astrachaniaus gubernijoje.

Da iki 34 truksta 9, bet prie jų turbut priguli jieszkomas policijos *Jūzas Kancierius*, *Bartuszka*, *Vincas Szl.* ir kiti, kurių nepatyrė. Apart szi-

tų nubausti buvo 2 *Antanai-cziai*, ir nekursai ubagėlis *Mockaitis*.

Turiu da pridėt, kad kam parėjo sėdėt, tai tūjaus tūs policija suėmė ir nuvezė į Kalvariją, o kas gavo į Viatkos guberniją keliaut, tai da teber ikisziol Lietuvoje, nės turbut laukiama; iki upės Viatkos gub. paleis ir galės priplaukti.

Oziukas.

Senapilė. Pradžioje Kovo mėnesio szių metų mūsų miesto katalikai su dideliu graudumu iszleido visų mylimą kuningą *Jūzą Arnastauską*, kuris isz paliepimo valdzios turėjo važiūt net į Smolenską ant 2 metų. Ant paskutinių miszių kun. Arnastausko buvė labai daug susirinkę žmonių; *Marijonų* generolas kun. *Senkus* pasakė pamokslėlį, ale isz graudumo negalėjo dabai gti ir su aszaromis nulipo nū sakyklos. Ant pat iszleistuvių, kada kuningas jau į karietą sėdo, irgi buvo apsčiai susirinkusių žmonių, lietuvių ir lenkų. Pasirodė, kad kun. *Arnastauskas* neturėjo visai pinigų ant iszvažiavimo, nės ką gaudavo, tai pavargėliams atidūdavo ir savo neturtin-giems giminėms. Bet umu laiku aplinkiniai žmonės sumetė jam kelis szimtus rublių.

Dabar gal norėsit zinot, už ką iszvarė maskoliai mūsų mylimą kuningėlį. Ugi 1897 m. žandaras *Vonsiackis* padaręs kratą atrado pas tą kuningą lietuviszką kalendorių, o „uczitelius“ isz Sasnavos *Marma* pripažino, buk kun. *Arnastauskas* pirkinėjęs da kitas lietuviszkas knygas. Tai tau ir visa kaltė. Matot kokia po maskolium teisybė!

Kaimietis.

Senapilė. Sziūm kartu noriu pasakyti keletą žodžių apie mūsų miesto mokyklą. Bus kokia 20—15 metų atgal, kaip miesto mokykla buvo tam tikrame muriname valdzios name. Namas tasai ga-

na didelis, lubos augsztai, langai dideli, turėjo gana szvaru žvyrium iszpiltą kiemą, kur buvo pastatytos tam tyezia kopėczios, kartys, stulpai vaikams pasitampyti (gimnastikūtis). Mokintinių mokykloje budavo žiemos mete į 40. Aplink mokyklą namų ir gyvenimų buvo mažai, ale daug daržų. Žodziu sakant, tūmet mokyklos butas, gali sakyti, buvo visai pusėtinas, nekiek kenkiantis vaikų sveikatai. Bet sztai atėjo į Senapilę ulonų kulkas, kuris vieną galą mokyklos į cerkvę pavertė. Laikui bėgant maskoliai pamažu visą mokyklos butą paėmė cerkvei, o pati mokykla turėjo iszsikraustyti kitus samdytus namus. Kas isz to iszėjo? Vaikų dabar eina mokintis į tą paczią mokyklą ne 40, bet iki 120, o butas žemas, anksztas, drėgnas aplink apsuptas namais, tvartais, meszvarumo vietomis; priegtam ir mokina vaikus dabar ilgiaus kasdien, nėg pirma. Zinomas daiktas, kad toksai netikusis mokyklos butas daug kenkia sveikatai mūsų vaikų; nebereikalo kūnė visi mokintiniai esti isz blyszkę, sutingę. Kad ne maskoliai, but ir po sziai die-nai da mūsų mokykla turėjusi geroką sau butą.

Vilkas.

Reikia pasakyti, kad visur Lietuvoje mokyklų butai niekai — maži, žemi, tamsūs, szalti, drėgni. Kitur svetimo-se žemėse, arba net sztai arty-moje Latvijoje, mokyklos isz-rodolyg kuningaikszezio ru-mai, o pas mus jos panaszius labiaus į kutes, nėg į žmonių buvimus. Negana to, kad maskoliszkas mokslas darto vaikų protą ir dorą, ale ir sveikatą labai naikina.

Mūsas reikia rupintis ne tik apie tai, kad geresnį mokslą vaikai įgytų, ale kad ir sveikatos jie savo besimokindami neprastotų! Jei stato kas naują mokyklą, tai tegul bent nepasigaili jai ruimo, augsz-

czio ir szviesos.

Rd.

Kalvarijos kalėjimas. Kaip lietuvius czionai kankina. Nieką taip biauriai neužlaiko kalėjime, kaip nusikaltusius už tėvynę. Didžiausi vagys ir žmogžudžiai turi daugiaus laisvės kalėjime: jie kur nori, ten eina; o žmogus už lietu-vystę papūlęs, tai sveiks dingęs; jau nē pragare negali but blogiaus. Labiausiai tas ten žmogų ēda, kad uždaro vienų vieną — nieko ten nematysi ir nieko negirdėsi, gali sau verkt ar giedot, isz niekur pagalbos nesulauksi. Valgi-gi dūda visai blogą; jei isz savės neturėsi, tai mirk nors badu — geras ukininkas szuon geriaus lakina, negu czionai lietuvi maitiną. Vagys czionai geriausiai buna, jie yra gana liūsi, buna kruvoje su kitais ir kiek galėdami vienas kitą szelpia. Žiurėk — utarninkais ir pėtnycziomis tai prisirenka vagių prietelių pilnas tas kiemas; žiurėk — vieni atnėsza punda nemažą, kiti da didesnį, taipjaugi ir piningais toki prasikalteliai szelpiasi viens kitą.

Bet žmogus už lietu-vystę pakliuves tai gana jau; visi draugai ir prieteliai tada atstoja, jokios pagalbos nepri-dūda, ir dagi ką turi kartais iszgiršt nū tujų neva tikrujų ir gerųjų draugų, kuriems žmogus daug gero liūsas bu-damas esi padaręs: „Ot sako, jis mums dabar nereikalingas jau, tegul sau kenczia“!

Bet ne visi taip sako, ale visgi atsiranda tulas toksai dėkingas draugas.

Vai jus prieteliai-lietuv.! ar nelaikas jums imt paveikslą nū žmogžudžių ir vagių. Jie viens kitą gelbstisi, o czia jei pamatė jau vieną papūlusį į neprietelių rankas, tai kiti bėga ir nusidūda jau jo nepažįsta. Tik kalbomis mes mokame viens kitą pasotint, o kitokios pagalbos nėra! Ale ką turim daryt mes papūlę į nelaimę —

kęskim su noru už savo Lietuvą. Tėvynę dėl laimingesnės ateitės! — *Perkuno Vaikas.*

Galiniai (Seinų pav. Suvalkų gub.). Nežinia, kodėl Seinų vyskupas, kuningas Baranauskas, taip labai dūda savę už nosies vadžioti kokiems ten ponpalaiikiam, kaip sžtai Visznevskis ir kiti.

Priesz kalėdas pereitų metų ir vėl Visznevskis apskundė Lazdijų kamendorių, kuningą Kruvelį, vyskupui, buk tas išsakyklos pasakę, kad lenkiskai bažnyčioje negiedotų. Vyskupas paszaukęs pas savę kuningą labai jį išzbarė ir liepė išsakyklos atszaukti, kad Lazdijų bažnyčioje galima lenkiskai giedoti. O Visznevskis tą Lazdijų kuningą visai neteislingai apskundė, nės kuningas nedraudė bažnyčioje lenkiskai giedoti, ale tik liepė miesczionims daugiau bažnyčioje nesimuszti, kaip tai užpernai jie buvo padarę. Tai mat kokia kartais esti teisybė!

Galinių kaime yra rasztinyczia Krasnavos gminos. Rasztininku ten yra Blaževyczius, didis judoszius, iszdavikas, sznipukas, musų zandaras. Blažys jau net patsai daro pas žmonės kratas, jieszko damas lietuviszkų laikraszczijų ir knygučių. Užpernai pas Milanczį į Navinykėlius pats iszsziojęs su zandarais jieszkojo „Ukininko“, ale nieko nepeszė, Berezninkūse pas Staskevyczijų taipos gi užvedė zandarus ir pats jieszkojo knygu. Mat tasai rasztininkas turi gerą sau draugą vaitą Szesztakauską, kurį kaip neregį už nosies vadžioja ir abudu visur lakot ir daro kratas.

Ar-gi Krasnavo gminų žmonės toki yr dideli mulkiai, jogei tūdu judoszių negali nū vietos atstatyti.

Vilkavisztkio stacija (Suv. gub.). Nežinau, ar nū seniai ant szios stacijos zandaras sziotokias sztukas daro: kaip tik

ateina trukys ir iszlipa žmonės isz vagonų, tai stacijos zandaras tūjaus atskiria praszcziau apsiredziusius į kampa, o paszkui atėmęs nū visų paszpartus vedasi kiekvieną į atskyrą kambarį ir kratinėja pundečius ir kiszenius. Tokiu mat budu tasai palicijantpalaiikis bando susekti, ar nekeliauja kas į Ameriką, ar neturi priesavęs lietuviszkų knygu. Na ir pasiseka jam kartais užeit ant tokių mulkių, kurie norėdami atsipirkt nū to raudonsiulio įkiszta jam keletą rublių. Tasai burliokas sako, turis jau susidėjęs isz to kelis tukstanczius rublių.

Nereikia pasidūt tokiems nesvietiszkiems arezštams. Paszpartą parodyt gali zandaras reikalaut, bet suimt ir laikyt žmogų su paszpartu jis visiszka neturi tiesos. Jeigu nieko blogo nerasta, tai butinai reikalinga skustis prokurorui apielinkės sudo Suvalkų už nereikalingą suėmimą ir kratymą. Žinoma pridėjus gerus liudininkus. — *Krpl.*

Gizai. (Vilkavisztkio pav., Suvalkų gub.). Pradžioje gavėnios buvo suėmę į Kalvariją vieną mus parapijos vaikina, Jūzą Rimszą, bet palaikę apie 2 nedėlias vėl paleido pasiranczijus Valaicziui. Atrasta buvo pas aną vyruką apie 100 numerių „Ukininko“.

Neužilgio po suėmimui J. Rimszos Gizūse buvo prikalta keletas *geltomijų* lietuviszkų atszaukimų. Ant vieno net buvo ranką užraszta grasinimas vietiniui žemskiui Astrauskui, kad neluptų tų atszaukimų, nėsą nuszausia jį užtai. — *Birbilas.*

Pažeriai. (Vilkavisztkio pav. Suvalkų gub.) 1896 m. suragino Pažerių valsezių į rasztinyczią sudziai rinkti. Paszkirtą dieną atvažiūja pavieto virszininkas ir randa tiktai keletą susirinkusių ukininkų. Jam to tiktai ir reikėjo: tūjaus liepė nepribuvusiems už-

raszyt po 50 kapeikų koros ir paskyrė, ant kitos dienos atidėt rinkimus. Atėjus tai dienai jau susirinko kas vertai ukininkų. Kandidatų ant sudzios (teisdario) buvo isz Pažerių valseziaus 3, bet nē vieno nerinko, nėsą dasizinoję, kad kitos dvi gminos — Gizų ir Vilkavisztkio — iszrinko Vilkavisztkio vaitą Jakubauską, ir musiszkaiai atidavė jam savo balsus. Tai padarė jie jū su didesniu noru, jog nū Jakubausko ir „pamylėti“ buvo prigulincziai. Laukėme užtvirtinimo Jakubausko, nės visų gminų iszrinktas jis buvo. Bet stojosi kitaip: parėjo užtvirtinimas senojo sudzios Narusevycziaus, o Jakubauskas tapo paskaitytas neatsakancziu ant sudzios. Kam-gi valdzia daro su ukininkais komedijas ir tycziojasi isz jų? Jei mus kandidatai netinka, sudziomis buti, tai reikią iszsyk pripazint jūs netinkancziais ir prierinkimų neprileist. Tada bent patys toki kandidatai neaikvotų pinigų ant pamylėjimo rinkikų. O dabar, valdzia leidžia kandidatus rinkti, visos gminos iszrenka vieną, ir ant galo pagalios iszeina, kad žmonių rinkimai ir kandidato mylėjimai nuėjo per nieką. Na, ar ne kvaili toki valdzios parėdkai?

Ne gana to, žmonės bereikalingai-žygiavo ir plėszė savo gerkles berinkdami neuztvirtinamą sudzia, bet turėjo ir aną korą užmokėti, isz ko susirinko apie 300 rublių. Ale ant ko tie pinigai eis, mes suvis nezinome, nės mus iszrinkti kasos perziurėtojai, visai beveik nepildo savo prideryszčių ir kasos neziuri. Czia jau ukininkų kaltė, kam renka tokius kasos priziurėtojus, kurie tos pareigos paskui nepildo. — *Keliauninkas.*

Isz Žiurių Gudelių. (Suv. gub. Vilkav. pav. Pažerių v.). Tiesą pasakius musų apszvietoje apygardoje sulyg szijų

metų neatsirado da jokių iszgamų, kurie gedą darytų visiems.

Vienok paskutiniame laike tarpe musų pasirodė vien's maskolintojas. O ar ispėtum, mielas skaitytojau, kas per vien's tai butų?

Yra tai Ž Gudelių kaimo szaltyszius, kurį mus kraszte praminė „zuikiu“ už jo „obruseniją“.

Pirmbuvis szaltyszius P. Jurkszas buvo žmogelis menkai mokintas, vienok vis gi da turėjo szioją tokį supratimą.

Gal rodosi, kad dabartinis szaltyszius yra pabaigęs universitetą ar kitą kokį augszta mokslą? Oi ne! suvis kitaip! dabartinis szaltyszius priguli prie tamsiausių mus apygardoje: raszyt nors ir sziaip taip pakrevezoja, vienok mieliausia jam maskoliszka; leisdamas kokį nors paliepinimą kaimą, visada krivuilę sukrevezoja maskoliszka.

Pirmiau vartoto tik litaras maskoliszkas, vienok pakoliotas kaimiečių, vieton, ką reikėjo, pasitaisyt, tai jis pradėjo ir kalbą maskoliszka vartot, ko pirmbuviai szaltysziai nekados nedrįso padaryt.

Sziandien apturėjęs krivuilę ukininkas, nēmokantis maskoliszkos kalbos ir raszto, turi nesztis pas tokį, kuris jam iszguldys szaltysziaus prisakymą.

Kitus, daugumui žinomus jo „obrusenijos“ darbus, jei ne pataisys savo szaltysziavimo, apraszysiu kitą kartą.

Priderėtų, kad to kaimo ukininkai tokį poną szaltyszių atkreiptų ant gero kelio.

Szunskietis.

Isz Griszkabudžio. (Naum. pav. Suv. gub.) 18 d. Vasario mus mokintojas atėjęs į mokyklą pradėjo krėsti pas kiekvieną mokintinį, jieszkodamas lietuviszkų rasztų ir knygu ir smarkiai pasakė, kad nēvienas nedrįstų nesziotis lietuviszkų knygu nē rasztų. Ponas mokintojas turi vieną medalį už

visatinį skaitlių gyventojų 1897 m., bet ant jo didžiojo pilvo tai yra permažai ir jis nori užtarnauti antrą. Prie a. a. kun. Bataicžio buvo įvesta, kad mokykloje kiekvienas mokintusi poteries ir prisakymus liet. kalboje, bet kunin-gui numirus, mokintojas vėl prispyrė mokintis pravoslaviskus poteries ir maldas. Ar gi tai čia neverta medalio?

Pas karabelninę Aukso-riene kelis kartus buvo krata, stovint pas bažnyčią, bet vos tik vieną kartą tapo atrasta trys ar keturi lietuviski elementoriai. Prie to pasirodė, kad mus „starsza“ Dominas yra gana narsus karžygis, nes iszkrėtęs po visą budelę driso prie visų žmonių anai iszgdaintai moteriskai po jake ir marszkiniais apeziupinėti, jieszkodamas ten lietuviszkų knygu!

Vyrai! ar tai gražu mums dūtis raudonsiuliams teip savę nužeminti ir mus moterims po anczius landyti?? Ar nereikėjo tą szupalaikį nū anos moteriskės su bizunu per rinką pavykėti? Jug tas szungalvis neturėjo tiesos taip elgtis.

— Ant mūsų nelaimės da nevisi lenkai teisnyko isz mūsų parapijos. Apie nekuriūs jau buvo nekartą kalbėta, bet dabar paraszysiu keletą zodzių apie tikrą Varszavos posunį pona vargamistrą Br. B....

Nors per rūpestį nekurių ypatų, adynas jau ir pasiliovė senei lenkiskai giedojęs, vienok dabar per kiekvienas miszias galima iszgiršti mus bažnyčioje lenkiskus „olavimus“. O kaip kada, nusibodus vienam rėkauti, paima į pagelbą paną „Joanną“ ir abudu drauge lenkiskus „mozurus“ per miszias varo. —

Dyvinas daiktas, kaip da jį parapijonai kenczia savo parapijoje, nės jau reikėjo senei iszvyti. Jis nē vienam gerą zodi nedūdama vis pritaiko

prie kiekvienos tarmės „maž tobie“ pasirodydamas, kad jis gerai lenkiskai gali. Nuėjęs kartą į klebonijos rasztinyčią, pamaciau, kad paėmęs savo „notatką“, vietoje Jūzas Kasperavyczius, praszė „Józef Kasperovicz“ ir viską daro lenkiskai. Ar tai gražu yra ubago vaikui taip ponauti?! Laikas tokius lenkelius isz mus kraszto iszgdainti ant keturių vėjų. *Bordonas.*

(Isz „Ukiniuko“.)

Politiszkos žinios.

Amerika. Aguinaldas buvo nusiuntęs pasiuntinius pas gen. Otis į Manilą su užmąny-mu pertraukti karę ir pradėti derybas sandaros. Aguinaldas ketino suszaukti pilipiniečių kongresą, su kurio roda ir nusprendimu turi buti vedamos sandaros tarybos. Amerikonai ant to nepristojo ir reikalavo, kad pilipiniečiai pasidūtu už ką jiems taps dovanotos visos kaltės, suteikta buspatvaldytė, kadajie bus sūbrendę savimi valdytiesi. Pilipiniečių pasiuntiniai ant Otis tokių pažadėjimų nesutiko ir viskas pasibaigė ant vedimo karės tolyn. Washingtono valdzios pilipiniečius pavedė prezidentukni Otis'ui, ir visame klauso jo patarimų.

Amerikonai turėjo keletą susimuszimų su pilipiniečiais, kuriūs amerikonai vis nustumė tolyn. Nūkricziai tarp abiejų szalių yra maž daug lygus; amerikonų tapo užmuszta į 50 bei keletas szimtų suzeistų. Kada bus galas gozimo kraujo, nēr žinios. Amerika taip galinga negal nusizeminti priesz pilipiniečius, kad suteikti jiems pagal prizadėjimą laisvę. Ji nori isz karto Pilipinų gyventojus isztempti ant savo kurpalio, kaip kad Maskolija.

Vokietija. Vienas apicieras pardavęs Maskolijai visus pla-

nus nū vienos tvirtyncs ir jį gabenant į kalėjimą pabėgo. — Kaip ant nusiginklavimo konferencijos, mieste Kiel, su-degė Krupo kariszkų laivų pabrikas. Iszkados pasidarė ant 2,000,000 markių.

Turkija. Sultonas apreiszkė Amerikos pasiuntiniui norą, įvesdinti reformas zemdarbystėje pagal amerikonszką sistemą ir tam tikslui reikalauja dviejų amerikonų į ministeriją zemdarbystės ir vieszų darbų.

Azija. Kinūse kyla vis didesnis neapkentimas europiečių, kurie platindami krikszczionystę užgrėbe jų turtus o paczius paverczia į vergus. Tūmi labiausiai užsiima Vokietija, turėdama dvejus misijonorius, katalikiskus ir protestoniskus, kurie lenda tarp gyventojų, kuriūs, isipykus, gyventojai nugalabina. Provincijoi Schantung, gyventojai užpūlė vokiszkus misijonorius; isz Kiautchou tūjaus tapo nusiūsta karianna ant vietos atsitikimo, o vokiszkas pasiuntinys pareikalavo atlyginimo už tai ir visai menko: Valdžia turinti suteikti daleidimą parengti kasyklas ir gelzkelius iszvesti bei rinkti nū gyventojų mokesczius, kurie bus artymais kasyklų arba gelzkelio.

Mieste Kōngu, Korejoi, gyventojai nužudė prancuziszką misijonorių.

Maskolija su Anglija sznairavosi už nepasidalinimą Kinų; dabar susitarė vienok veikti isz vien. — Maskolija nesikisz į Anglijos veikimą o Anglija į Maskolijos.

Persijos Szahas suteikė Maskolijai koncesijas ant 70 metų, provincijoi Czorbaijan, sziaurinėje Persijoi, plote 30,000 keturkampių mylių parengti kasyklas ir iszvesti gelzkelius bei vandens kelius. Toje provincijoi esant turtingi vario gūliai.

Dalis darbu.

— *Scranton, Pa.* Straikas darbininkų Nay Aug Lumber Co. tęsesi tolyn. Darbininkai tikisi laimėti, nes statymas namų yra didelis ir kompanija nenorėdama per daug žudyti, iszpildys jų reikalavimus.

Darbininkai Delaware Lackawanna & Western gelzkelio gręse visatinu straiku, jeigu kompanija nenustos paszalinti senūsius darbininkus. Naujasis tos kompanijos prezid. paszalino trumpame laike apie 500 nū senei jau dirbanczių darbininkų ir ant jų vietos priėmė naujus-jaunus.

— *Plymouth, Pa.* Kasyklose Avondale, No. 2 užsidegė gazai nū ko sunkiai apdegė 6 darbininkai.

— *Buffalo, N. Y.* Lackawanna Iron & Steel Co. isz Scrantono keta statyti didę gelezies liejinyčią už \$2,500,000.

Darbininkai pabrūke Union Car Workers pakėlė straiką reikalaudami pakelimo algos nū \$1,20 ant 150.

— *Beloit, Wis.* Pabrūke J. Thompson & Lans sustraikavo 100 darbininkų delto, kad kompanija laike darbo uzdarvoudavo vartus. Kompanija teisinasi, kad turėjusi tai daryti, nes darbininkai pametę darbą eidavo į karziamą iszsigerti.

— *Little Rock, Ark.* Straikas kalnakasių tęsesi tolyn ir nežine kada pasibaigs. Kasyklų savininkai keta parsikvęsti ant straikierių vėntų skabsus.

— *Graceton, Pa.* McCrea-ry Coke Co. pakėlė savo kalnakasiams algas ant 10%.

— *East Palestine, Ohio.* Czionai parengė naujas kasyklas ir praėjusę sanvaite pradėjo dirbti.

— *Pittsburg, Pa.* American Glass Co. pakėlė savo darbininkams algas ant 10%.

— *Sharon, Pa.* Pitsburgo kapitalistams nupirkus vietinę

geležies liejinyczią pradėjo dirbti nū 1 Geguzio.

— *Jeffersonville, Ky.* Vietinėje geležies liejinyczioje 2000 darbininkų buvo pasirengę straikūti, reikalaudami didesnės algos. Kompanija pakėlė visiems po 10%.

— *Cleveland, Ohio.* National Carbon Co. pakėlė savo darbininkams algas nū 5 iki 15% nes darbininkai rengėsi straikūti.

— *Philipsburg, Pa.* Straiūkūjanči kalnakasiai praėjusiam pnedėlyje visi sugrįžo prie darbo.

— *Des Moines, Iowa.* Ant vietos straiūkierių unijonistų kompanijos parsigabena jūdveidžius darbininkus. Baltveidžiai keta jūdųjų neleisti dirbti isz ko greitai gali pakilti panaszi musztynė kaip Pana, Ill.

— *Conshohocken, Pa.* Geležies liejinyczioje Alan Wood Co. sustraiūkavo formų dirbėjai reikalaudami didesnės algos.

— *Bridgeton, N. J.* Czionais sustraiūkavo 50 vaikų stiklų pabrīke, reikalaudami pakėlimo algos.

— *Columbia, Pa.* Visose geležies liejinycziose darbininkams tapo pakeltos algos nū 1 Geguzio.

— *Wilmington, Del.* Vietiniai pramoninkai savo darbininkams pakėlė algas nū 10 iki 25%.

— *So. Connellsville, Pa.* Slaymaker-Barry Co. turi tiek užpraszymų, kad neįstengia atlikti. Priėmė daugel darbininkų, kad galėtu greičiau atlikti užpraszymus. Czion darbininkams didžiausia beda yra su gyvenimais, nes nėra pakaktinai namų.

— *Denning, Ark.* Straiukas tęsesi tolyn. Darbininkai ir kompanijos neužsileidžia. Straiūkieriai buvo nuėję į kasyklas kad perkalėti skabsus gerūju, kad neitu dirbti, ko tuli ir paklause. Ant rytojaus, už atkalbinimą, policija su-

aresztavo 9 straiūkierius.

— *Evansville, Ind.* Ap-liukinėse kasyklose straiūkūja 2000 kalnakasių, nes kompanijos neįspildė savo prizadėjimo pakėlime algų.

— *Philadelphia, Pa.* 500 darbininkų prie taisymo gatvių sustraiūkavo reikalaudami didesnės algos.

— *Pawtucket, R. I.* Vietiniai geležinių formų taisytojai sustraiūkavo.

— *Pittsburg, Pa.* Pagal pakėlimą algų straiūkierių darbininkams, tapo pakeltos algos ir West End Traction Co. visiems konduktoriams, motormonams bei kitiems darbininkams prie tojo kelio.

— *Wardner, Idaho.* Czionais straiūkūja 800 kalnakasių unijonistų, ant kurių vietos kompanija parsigabeno neuni jonistus darbininkus, skaitliu je 230. Straiūkieriai negalėdami priversti kompaniją iszpildyti savo reikalavimus, nutarė varu kovoti. Susiriuko 150 straiūkierių, apsiginklavo su „Winchester“ szaudyklėmis ir paėmė 3000 svarų dinamito nuėję prie namų, kuriuose buvo gyvenimai neunijonistų darbininkų ir tūsius uždegė o dinamitą sudeję į vieną brėkerį uždegė ir iszneszė į padanges. Iszkados padarė ant \$250,000. Priegtam straiūkieriai su dinamito pagalba uždegė kasyklas Bunkers Hill ir nupjovė dratus telefonų bei telegrapų, kad kompanija negalėtu iszsiųsti žinių. Prie visų tų baisių nusidavimų du žmonės gyvasčius prikiszo. Darbininkai netekę kantrybės naikina viską, kas yra kapitalistų.

Belgijai veik visose anglių kasyklose iszkilo straiukas, kur kalnakasiai reikalauja pakėlimo algos ant 20%. Viso straiūkūja į 70,000 kalnakasių.

Czekijai, mieste Budveis, sustraiūkavo murininkai reikalaudami didesnės algos. Darbdaviai priėmė prie darbo kitus darbininkus, isz ko atsitiko su-

simuszimas ir dėl tvarkos iszlaikymo turėjo tapti paszaukta kariauna.

Isz Amerikos.

Bankierius pakliuvo.

„The Morning News“, Wilmington' Del. nū 25 Balandžio pranesza, kad tapo suaresztavotas Antanas Alexandrovicz Jocis už „szvindeli“ ir pastatytas po \$1000 kaucijos, kurios niekam neužstatant, tapo nugabentas kalinyn New Castle iki provai. Jocis garsinosi veik visūse laikraszcziūse, kad užsiima visokiais reikalais, provoms, siuntimu pinigų, randavoja, apsaugoja nū ugnies namus ir t.t. Pagal tokius apgarsinimus tūli žmonės jūmi patikėjo ir pavedė savo reikalus atlikti. Jonas Puczkiš isz Wilmington, Del. pirko namą ant 401 Stroud str. už \$1,300 pagal Jocio meklerystę, ir davė visus pinigus kad Jocis užmokėtu Wm. J. Fisheriui. Jocis vienok tą namą suderėjo ant \$1,550 ir Fisheriui davė tiktai \$500 o ant \$1000 padarė „mortgage“ ir \$800 pasiliko sau. Fisheris pareikalavo at-mokėjimo „morgage“ ir czion pasirodė Jocio apgavystė. Jam atkakus į Wilmington'ą, Puczkiš suaresztavojo Joci ir apskundė. Priegtam tūjaus pasirodė kad Jocis yra apgavęs ir Agnes Gelumbauckienę ant \$300 prie pirkimo namo bei \$60 ant laivakortės, vieną penką ant \$62,40 ir vieną lenkų draugystę isz Philadelphia ant \$163. Pasklidus gandui apie tokius Jocio darbus, atsiranda vis daugiau atsiszaukianczių.

Prieszais sudžią Jocis pasigyre esąs „Russian nobleman“ (Nelaimė! netekome lietuviszko kuningaikszcziio! *Zeceris*) buvęs du kartu iszsiųstas Siberijon už politiszkus reikalus ir du kart pabėgęs, papirkdamas urėdninkus. Bet kas dabar

bus su Maskoliszka Istorija?!

Jocis rods pesigailejo pinigų ant apgarsinimų ir varė rekliamą kaipo didis „fish“. Tarpe tulų Philadelphios lietuvių Jocis turėjo didelę įtek-mę.

Baigus orkanas.

Kirksville, Missouri valstijai, siautė bai-us orkanas, kur 63 žmonės galą gavo o 158 suzeisti tapo. Orkanas pakilo 2 myles priesz miestelį isz pietų pusės ir siekė rytinę dalį miestelio sugriaudamas, tai nuneszdamas 400 namų. Iszkados padarė ant \$350,000. 200 szeimynų neteko pastogės. Orkanas ejo 600 pėdų platume ir kas pakliuvo kelyje, tapo supustyta viskas. Sodziuje Newton, Sullivan pav. tapo užmuszta 11 žmonių ir 32 suzeisti. Aplinkiniai gyventojai renka visokias aukas nelaimės aplankintiems.

Dievo baimingas gubernatorius.

New Hampshire valstijos gubernatorius užkvietė visokių tikėjimų dvasiszkiją, kad paškiutu vieną dieną savo tikintiems gavėti, melstis ir dūti aukas ant iszlaikymo krikszczionystės, kuri jo valstijai visai nyksta. Nykimo krikszczionystės faktus jis padūda kas kart besidauginanczius szliubus pas sudžias o ne kuningus, vaikų ir suaugusių jau žmonių didelį skaitlių nekriksztytus, esant, ir mirus žmogui, palaidojant be bažnytinių apeigų, be skambinimo varpais. — Bet vargu gavėjimas, maldos ir aukos atvers tūs paklydusius, kadangi minėtų daiktų pas visokius kuningus brangiai neapmokant, gauti negalima.

Amerikoniszka tiesa.

Valstijai Georgia, miestelyje Newnan, tapo pakartas jūdveidis ir sudegintas dar. Nežine priezasties už ką jis užmuszė baltveidį farmerį Cranfordą

ir išgėdinęs jo pacią. 3000 baltveidžių susirinko ant pakorimo vietos, su panciais surakino nabagni rankas ir kojas, nudraskė drapanas nū jo ir vienas „buczeris“ nupjovė vieną ausį nelaimingamjam, numetė izalkusiems rodos žmogienos; paskiaus nupjovė ir antrą ausį bei rankų pirsztus ir taip gi numetė į ganją susirinkusių. Paskui apiejo nelaimingąjį su kerosinu, palenkę pusį pakorė ir sukrovė laužą apaczioje uždegė. Nelaimingojo riksmas buvo girdimas per pusatros mylios aplinkui. Po pusė valandos nelaimingasis izleido gyvastį. Žmogžudžiai susikapojo negyvelio kuną ir kiekvienas pasimė po szmotelį ant atsiminimo o gubernatoriui nuneszė szirdį nelaimingojo.

Nelaimingasis, pradėjus jį kankinti, pasakė, kad ant tos galvažudystės jį pagundė kuñ. Elija Strickland, iz Palmetto ir davęs už tai \$12,00, to pakako žmogžudžiams ir nulėkė į Palmetto, pakorė aną kuningą, 60 metų senį, lygiai nupjaudami ausis ir pirsztus, kaip ir pirmamjam. Viena moteriszė pasakojo pirm dviejų metų, kad pietinėse valstijose kas sanvaitė pakorė po 1000 jūdveidžių. Washingtono valdžios iz tokio darbo nieko nesidaro, teisindanosi, kad tie dalykai priguli prie vietinio gubernatoriaus, o ne prie Sav. Valstijų reikalų. Garsus žmonių mylėtojas jūdveidis Booker T. Washington, Philadelphioi ant susirinkimo pasakė, kad baltveidžių tokis darbas pereina visas rybas; kaltininkai turi buti baudžiami, bet pagal istatymus. O geriausias vaistas nū panaszių prasikaltimų, užpūlimo jūdveidžių ant baltųjų moterių, yra apszvieta. Tegul valdžia pasirupina jūdąją veislę apszviesti, o bus galas ir tokiems prasikaltimams. — Amerika dabar pasirįžo apszviesti su savo mokslu pilipiniecius,

o kas darosi namieje, tai to nemato.

K a s i e r i u s p a b ė g o .

Miestelio Argentine, Kansas, kasierius J. C. Wiscoski (rodos butu lenkas) pabėgo su miestelio kasa \$18,900. Miesto virszininkas jieszko dabar pabėgusio kasieriaus, kuris paliko tuszczią kasą ir be jokios apiekos du vaikus. Gal kasierius budamas naszliu, įsimylėjo į kokią merginą ir pagrobėš piningus pakurė su ja.

S i r g o

n ū a p r a g a n a v i m o .

Chicagoje, moteriszė, Augustė Holtzhof, turėjo sopancias akis ir parėjo ant persitikrinimo, kad ją apraganavo kokia ten lenkė ir ji pasitaisyti galinti tik tai įgaudama kiek raganės kraujo. Ligonė sapne matė savo nepriėtėlą ir patyrė tikrai ją esanczia ragane ir girdėjo rodą, kad turi įgauti raganės kraujo norėdama papasveikti. Ligonė tą sapną papasakojo kaimynkėms, kurios tam pritarė. Dabar reikėjo izrasti budą, kaip raganai nuleisti kiek kraujo. Ligonė turi 28 metus, o senoji ragana 75 metus ir dėlto su senelengva buvo apsidirbti. Ligonė nuėjusi į senės namus parsikirto raganą ant žemės ir akmeniu pradėjo muszti, bet kraujas nebėgo; tad susiprato įkasti į ranką ir tokiu budu įgerti raganos kraujo, kad izgytu akys. Ragana apskundė Holtzhofienę už užpūlimą ir suauszimą. Sude viskas izsiaiszkinio, dėlko ji taip darė. Sudzia netikėdamas į nieką apszudyjo užpūlikę ant \$15 baudos bei provos kasztų, ką szitūjaus ir užmokėjo, tikėdama kad pasveiks nū senės kraujo.

Pabaigoi amžio.

Žmonija žengianti pryzakyn, nenukryps nū savo kelio... bet gali užtrukti ne kiek,

Ne po ilgo laiko pasibaigs devynioliktas szimtmetis arba amžis ir mes misle žvelgsim į praitę su klausimu, ką žmonija nuveikė praėjusiame szimtmetyje? Ar pasiekė savo mierį ar tik tai mažu žingsniu žengė pirmyn? Atsakyti tam galima dabar, kad nū pasiekimo mierio yra dar toli. Žmonija laukia dar sunki kova ir didelis darbas.

Viskas, kas tapo nuveikta bėgyje 100 metų, remesi tik tai ant darbo rankų žmonijos ir ją užvadūjanczios maszinos. Bet pažvelgkime ir permastykime, kokiam pasilaikyme buvo žmonija pirm 100 metų, amžyje apszvietimo.

Genijai dvasės, savo protu ir mokslu, parodė naują kelią žmonijai, naują gyvenimą. Milzinprocziai budino svieta iz letargo, miego nežinės. Bet priespauda tam priesziñosi, nenorėjo kad žmonija pabustu, bet miegotu ilgiaus lygybės sutvėrė sau prieszus. Ir kada tautos susiprato, persitikrino, kad turi tiesą gyventi ir. Sapnai laisvės, brolystės ir numesti uždėtus joms panczius, tapo labiaus dar pancziojamos ir priespaustos, kad ant visados pasiliktu valėje stipresniųjų.

Vienok kitaip tapo.

Amerikoje pirmiausiai žmonės pabudo ir pakėlė balsą apgynime žmogaus tiesų ir izskovojo jas. Laisvės kibirksztytis nulėkė paskiaus Prancuzijon, žemėn despotizmo, ir pūlusi ant sukrauto laužo, baisy uziimu davė gandrą ir kitoms Europos tautoms kovon už tą, kas žmogui yra brangiausio — laisvę ir nepriegulmystę. Serbija ir Graikai atjieszkojo savo tiesas, jūs sekė dalis ir Maskolijos tautų, stengdamosi izsilūsūti nū prispaudėjų per pakėlimą maisztų — tame laike sutruko retėziai Belgijos gyventojų. O kiek gyvasezių kasztavo izkariavimas laisvės Italijoi, Vokietijoi ir Austrijoi, įvedimas konstitucijos

szios dienos republikose, 1848 metų? — Draugija nesidūs stabdytis kelyje pirmyn.

Iki 1849 metų didesnė dalis prispaustų tautų Europoje izsilūsavo iz nevalės ir nors tapo įvesti palengvinimai kentėjimų, nusiminti nei abejoti nereikia — ateis laikas, kad kova dėl izsilūsavimo užsidegs iz naujo ir tolei tęsis, kolei žmonijos dvasę panczius, retėziai ir prievarta!

Mes lietuviai, apart mūsų nepasisekimų pirmžengystėje, neprivalomė nusiminti, nupulti dvasėje. Antroji pusė baigencziosi szimtmeczio buvo dėl mūsų geriausia mokykla. Atgavimo tiesų ir laisvės kibirksztytis rusa ir musu žydiniūse ir kada izliepsnos bei užsidegs mūsų szirdys kovon už laisvę, mūsų bus pergale!

Mūsų tauta kas kartas labiaus kyla iz miego nežinės ir rodo svietai, kad neprazus, kad jokia spēka nėra galėje ją iznaikinti nū pavirsziaus žemės. Paskutinių metų laikas mums rodo ir tikrina lukestį, kad izsilūsavimas mūsų artinasi ir dėlto su linksmybė galime žiurėti ateitėn, nes praėjėsis 100 metų, apart tų nepasisekimų, suteikė ir mums viltį pergales kelyje, kuris veda mus, ir visus žmones, prie apszvietos ir visokios laisvės bei gerovės.

Berods, mes dar sziadien turime daugiau trukdytoju negu veikejų; valdžios ir nesusimanantieji mūsų broliai, numirę dvasiszikai, su visa jiega stengiasi mus trukdyti pirmžengystėje, bet visas jų stengimasis liekasi jau nieku, mūsų pajiegos auga, drutinasi, nes kovojame už tiesą ir laisvę, priesz kurią nėra spēkos ant svieta. Bet visi kaip vienas turime kovoti ir mūsų bus pergale!

Isz lietuviszku dirvu Amerikoje

Fraser, Iowa. Skaitydami laikraszczius ir matydami dirbanczius bei aukaujanczius tautiecius ant kasztų perstatymui lietuviszkos literatūros visasvietinėje parodoje Paryžiuje, kas derės dėlei atgavimo mūsų spaudos nū meszkinio, ir szelpianczius mūsų kankintinius, isztremtus Siberijon, neatsilikame nei mes, nors ne daug czionais mūsų randasi (5 pavieniai ir 1 szejmyna), visi prisidedame nors su menku piningėliu paszalpoje mūsų neatbutinių tautiszku reikalų. Mums gi rodosi, kad nū paszelpimo mūsų kankintinių niekas negali atsisakyti, kurie tapo isztremti isz tėvynės ne už kokias nelabystas, bet už platinimą apszvietimo tarpe tarpe savo brolių, už norėjimą apszvesti.

Mes, broliai lietuviai, mylėdami savo tėvynę ir brolius, stokime it muras į milžiniszka eilę prieszai mūsų nevidoną meszkorių, kuris mus slogina visokiais budais, ir czionais nejausdami tų sloginimų, bent įauskime su kentancziais mūsų broliais ir paszelpkime jūsi toje kovoje dėlei atgavimo savo tiesų. Niekur ant svieta nebus taip prispaustos tau'os, kaip lietuviai. Mes turime atlikti tarnystę kariaunoje, mokėti didesnius mokeszczius, kokių nemoka jokie Maskolijos gyventojai, mes turime lieti kraują karėse ir ne vienas prazudyti savo sveikatą ar kuno sąnarius, už ką į atmckestį apturime tokius kankinimus ir persekiojimus, užgintą mumis prigimties tiesa, lietuviszcai kalbėti savo kalboje Dievą pagarbinti. Ne gana to, už mūsų tūs nūpelnus ir narsą, mūsų brolis iszmintingiausias ir mokyčiausias negauna mažiausio urėdo savo szalyje, kuriūs mūsų brangioje tėvynėje užima visoki isz Maskolijos atsiųsti vagys ir kitoki niekdariai. Tai

ko mes sulaukėme! Paversti esame į įrankius, ir ką meszkinas nori, tą su mumis daro. Bet negana, kad mes pludimu ir panieka su žodžiais atgautumėm savo tiesas ir palengvintumėm mūsų brolių kanczias arba iszliūstūmėm savotėvynę. Kūmi labiaus mus persekioja, tūmi labiaus mes turime vienytis, dėti aukas ir darbūtis, kad nusikratyti tų persekiojimų. Mūsų broliai nukentėjo už szvencziausias tiesas, mes gi turime pasirūpinti jūsi suszelpinti ir tokias žines per knygas ir laikraszczius turime iszplatinti po visas Lietuvos grinczias, kad zinotu kiekvienas lietuvis žiaurumą caro nedorumo ir paskiaus apskelbti svetimūse įtekmingūse laikraszcziūse kiekvieną mūsų persekiojimą. Tokiu tai budu tikrai galime sumažinti persekiojimus ir atgauti savo tiesas.

Nors pas mus nedaug yra lietuvių, tacziaus visi pagal iszgalę sudėjome \$3,50 parodai ir 25 ct. paszalpai kankintinių, ką pasiuntėme „Vienybės“ redakcijon. Bepigu butu, kad kiekvienas savo piningėlį paaukautu, o tada be sunkybės viską nuveiktumėm.

M. Antanynds.

Mahanoy City, Pa. Žvelgiant ant mūsų tautiszku veikimų, abejonė pagauna, ko mes galime sulaukti. Kaip ir tycziomis pas mus yra daugelis atbulinių, kurie trukdo pirmyn žengimą, vietoje jį stumti. Kas supranta sziaudien tautiszcai darbininkiszka ir visūmeniszka klausimą? Atsirado milžinai, kurie parodė mums tautiszka kelią, mums vargdieniams, kurie buvome pavergti kuniszcai ir dvasisz kai nū ponų ir jegamasczių, o kurie stengiasi ir sziaudien mus vergystėje laikyti o didžiąją dalį nesusiçantanczių dar ir laiko. Rodosi, kaip gražu butu, kad mūsų apszvestunai veiktu isz vien su žmonėms ant

tautiszkos ir darbininkiszkos dirvos, ragintu žmones prie to prisidėti, visems be skirtumo, mokintu pamylėti laisvę, apszvietą ir meilę artymo. Tas yra reikalinga ir gera, bet ar taip yra ir kada tas įsikunys? Keitėsi viskas ir labai žymiai laike praėjusių 15 metų, ateinancziam laike dar greicziaus keisis (mainysis). Kada mes vargdieniai visi atsibusime isz letargo, kada priversime mūsų vadovus darbūtis dėl mūsų ir visų gerovės, nedaleisim jiems kreivais keliais eiti nei mus vesti. Sziaudien turime gana daug svarbių tautiszku veikimų nuveikti, o kokis skaitlius apie tai darbūjasi? Ant pirszčių jūsi galima suskaičiuoti. Kur yra tie visi, kurie mūsų tautiszkus reikalus galėtu suszelpinti medegiszcai? Broliai! Jie tol nieko nedarys, kol mes jų nepriversime, nereikalausime. Mes turime gyventi ir darbūtis vienas dėl antrojo, o kuris to nedaro, tokį reikia paszalinti isz mūsų pulko, atsitraukti nū jo. Jeigu tokis tautiszcai, meilėje ir laisvėje yra užszalęs, palikime jį tokiūse ledūse, idant jis ir mūsų kartu neszaldytu. Broliai! visa pajiega nuveikimo visko yra mumise, tikrai reikia mumis protingai tąją pajiegą sunaudoti, nedūti dovanai jai gludoti be naudos.

K. Rutkauckas.

New York. New York'o ir Brooklyn'o liet. draugystės buvo užmanę, nedaryti viena antrai konkurencijos baliūse ir kad ant vienos draugystės baliūse atsilankytu kitos. Balandžio 15 dieną buvo balius, koncertas ir dainos „Mildos Giesmininkų Dr.“ ir kaip tycziomis tūmi laiku buvo ir 40 valandinė dievmaldystė Brooklyn'e, ir dėlto nei viena draugystė neatsirado ant baliūse apart D. L. K. Algerdo isz Jersey City. Pas mus vis taip einasi. Vienas traukia prie szakyn, kitas atgal. Bet ateis

laikas, kada visi trauksime. — Pritariant muzikai labai gražiai padainavo dueta Ona Mokevicziutė ir Anelė Lisniauskiutė „Su Diev Lietuva man linksma buvo“ už ką tapo apdovanotos su rysziais kvietkų ir plojimu rankų. Paskiaus visas choras padainavo tautiszka giesmę, sudėtą p. V. K. isz 6 No. „Varpo“ 1898 m. „Lietuva tėvynė mūsų, tu didvyrių žeme“, už ką svecziai ypatin-gai dėkavojo ir pasidžiaugė. P. Kaczergis, prez. Algerdo Dr. ragino visus lietuvis ir visur įsteigti giesmininkų draugystes, o vyrus ir merginas dainūti. Nors New York'e ir Brooklyn'e liet. merginų nėra taip didelė stoka, tacziaus prie dainavimo jų yra per mažai. Tulos mamytės džiaugiasi, kad jų dukters ant kampų gatvių praleidžia vakaras su saulės broliais; bet kalbinant, kad leistu mokintis dainūti, atker-ta kaip kirviu, kad gal paklysti. Tai protas! Kaip tai malonu butu, kad kiekvienoje didesneje liet. kolonijoi butu panaszios dainininkų draugystės, kurios savūsius linksmitu, o kada butu galima ir vieną didelį liet. dainininkų susivaziavimą nulaikyti ir dūti svetimtaucziams lietuviszkus balsus iszgiristi. Kada tas viskas įsikunys?

Brookl. siuvėjas.

Scranton, Pa. Neseniai czionai susitverė vardan *Lelevelio ligos pagelbos draugystė*, kuri savo sąnarių nesunkina tikėjimiskais įmoniais ir kuri priima kožną gerą tautietį į savo tarpą. Pirmsėdžiu yra A. Zaleckas, rasztininku P. Dubickas, iszdininku gi D-raš Szliupas. Įstatūse dragystės yra padėta, kad, apart pagelbos ligoje, draugystė „rems apszvietimą“, dėl kuřio mierio ir tam tikras komitetas esti skiriamas. Reikia tikėtiesi, kad Lelevelio draugystė eis pėdomis savo didžio mokintojo (Lelevelio),

kurs yra daugel padirbėjęs ir dėl išvalnyjimo žmonių iš baudžiavos, ir dėl paplatinimo tikėjimiskos apikantos (tolerancijos) mūsų tėvynėje, ir dėl apsvietimo visos lietuvių (bei lenkų) tautos. *Szl.*

Baltimore Md. Balandžio 9 dieną buvo paprastas mėnesinis susirinkimas S. Jono draugystės, geriausio parapijos ramščio. Draugystė, kaip ir kitos iš senovės, reikalavo nū savo draugų priverstino atlikimo išpažinties ir užsimokėjimo ant bažnyčios. Tokis budas pykino tulus draugus ir kuningą; draugai reikalavo laisvės pildyme tikėjimiskų pareigų, o kuningas nepilnai išpildancius tikėjimiskas pareigas per pamokslus skaudžiai bardavo. Draugai pareikalavo reformacijos, kad kun. turētu pakajų ir jie. Ant minėto susirinkimo užmanė, kad tikėjimiskas pareigas palikti kiekvienam draugui liūsas ir padavė ant nubalsavimo. — 50 balsų buvo už laisvą atlikimą, o 18 už priverstiną. Dabar tapo nutarta ir išbraukta iš įstatų priverstinas atlikimas tikėjimo pareigų ir palikta kiekvieno draugo liūsam norui.

Tarpe Baltimorės lietuvių nėra vienybės. Daugelis su tikėjimiskais reikalais eina pas airių kuningus, kaip tai vestuvėms ir krikštams. Tuli gūdziasi, kad liet. kun. nenori krikštųti vaikų, kuriems paskirti tautiški vardai, kaip tai Vytauto, Gedimino, Keistucio ir kitų. Airių kun. apie vardus visai nesirupina.

S. Jono Draugas.

Pittston, Pa. Balandžio 23 draugystė sz. Kazimiero ant prasto mėnesinio susirinkimo apsvartė reikalingumą parodymo mūsų literatūros ateinančiame mete, ant busenčios parodos Paryžiuje. Draugystė nenorėdama mažin-

ti savo išdą dėl minėto miero, nutarė kad paaukauti po 15 centų kiekvienas draugas nū savęs. Draugystė sz. Kazimiero skaito sanarių apie 170, taigi aukaujant kiekvienam po penkioliką centų susidės per \$25. Ant to pat susirinkimo dauguma draugų jau užsimokėjo savo aukas.

Subatoje Balandžio, 29 d. teatraliszka kūpa po vadovystę J. Grinaus atloszė teatrą „Žydas Žydbernis“ pobažnytinėje salėje. Pelnas nū teatro paskiūtas pusę veikėjams teatro, o kitą pusę ant bažnyčios naudos. Po perstatymui p. J. Grinius laikė prakalbą apie prispaudimus mūsų brolių po leteną sziaurės meszkino ir priminė ateinančią parodą Paryžiuje 1900 m. ir išzaiskino taipgi naudingumą parodyti ir mūsų lietuviszką literaturą. Ant galo paraginus lietuvius prie aukų, tapo nulaikyta kolekta kur surinko \$3,48. Aukos likosi atidūta A. Tepliusziui dėl prisiuntimo komitetui, priimanciam tais aukas. *J.*

Plymouth, Pa. Balandžio 24 dieną buvo losztas teatras per teatraliszką kūpą, suorganizūtą Jono Grinaus, kuris keliauja per lietuviszkas kolonijas. Perstatyta buvo „Genavaitės Gyvenimas“, kas daugeliui yra pažįstama iš apraszymo jos gyvenimo knygoje, kurią galima gauti „Vienybės“ redakcijoje už 50 ct. Perstatymas buvo atliktas su ganėtinu aktoriszku gabumu ir užmesti ką nėra galima. Gailu tikrai, kad Plymouth'o lietuvių taip mažai susirinko pasiziūrėti teatro; iš biznierių nei vieno nebuvo galima užtėmyti, o sziaip paprastų žmonių ir nedaugiausiai susirinko. Tą pat vakarą buvo lenkų balius artymais teatro salės ir tenais galėjai daug daugiau lietuvių rasti, negu lietuviszkame su-

sirinkime. Mūsų žmonės vis dar negali apsieiti, nesilaikant lenkiszku sterblių.

Reikalai

„Tėvynės Myl. Draugystės“

Jersey City, N. J. Balandžio 16 dieną buvo susirinkimas kūpos „Tėvynės Myletojų Draugystės“. P. St. Maczinkas laikė prakalbą apie T. M. D. mierius ir kokią naudą atnesza mūsų susirizimas į vieną pulką dėl meilės tėvynės. K. Macziulis kalbėjo apie tvirtumą ir narsą mūsų pratėvių praeitėje ir sulygino szio laiko mūsų silpnumą ir nepaslanumą daravimesi ant tautiszkos dirvos.

Po prakalbų prisiraszė 6 nauji draugai ir užsimokėjo:

Pius Kaczergis -60
Vincas Kaczergis -60

Jūzas Skrinskis -60
Vincas Szalaszeviczius -25
Petras Vosylius -60
Motiejus Butkevicius -60
Kūpos virszininku tapo išrinktas St. Maczinkas.

Mes, sunus tėvynės Lietuvos, rizsamės į vieną ryszį vienybės, kad sudrutintumėm savo pajiegas dėl iszkovojimo savo tiesų. Bet daugelis dar mūsų brolių neatjauczia tos slogos, kuri slogina mūsų tėvynę, persekioja ir isztrenia mūsų brolius į szaltus Sibėrijos tyrus už kalbėjimą lietuviszškai, už skaitymą ir platinimą lietuviszkų rasztų. Už tėvynės labą kiekvienas lietuvis turi aukauti viską ir stengtis suteikti pagelbą, nes tas yra mūsų pareiga, mūsų uždūtė ir reikalas.

Kūpos sekretorius
Selvestras Bielavicius.

stovis „T.M.D.“ kasos

Balandžio 1	Uz tikietus per p. Paltanaviczijų	Cleveland, O.	-75
„	„	Yonkers, N. J.	2,75
„	„	Ansonia, Conn.	1—
„	„	Glen Lyon, Pa.	2,75
„	„	Nū p. Paltanavicziaus	49,25
„	5	J. Vitkauckas Pittsburg, Pa.	5—
„	20	Kūpa Union City, Conn.	8—
„	Petras ir Elzbieta Sarpaliai, metinę	-99 Wanamie, Pa.	1,20
„	24 R. Gaubas už -99 metinę	Traverse, City,	1—
„	27 Thorp, Wis. F. Mikolainio metinė	60c.	
	ir Aug. Grykszo dovana (50c.)		1,10
	Pagal „Vienybės“ No. 15-tą		\$181,43
	Viso		\$254,23
	Paryžiaus parodai paaukauta		\$10—
	Kasoje lieka		\$244,23
	Centr. Kasierius <i>I. J. Grieszius.</i>		

P a a i s z k i n i m a : P. M. Paltanavicziiui tapo užmokėta tik už laikrodžio vidurius ir už atspaudimą tikių (Laikrodžio vertė \$50,00.) P. R. Gaubas prisiraszė prie „T. M. D.“ Kovo 15 d. -99. *Grieszius.*

Szvento Jurgio kareiviai.

Audros lenkmezio vilnių, amžiną pyli patiko
Kas dorybę turėjo, bėgo tas pasislėpti,
Kaip padukusi letena gudo, žmogų galavo,
Jau nevieną mus bažnyčią įdavė popui
Jau nevieną szventąjį kliosztorių uždega gudas
O ugnelė kildama garbina Vieszpatį mūsų.
Zokoninkas viens neradęs priegladdą Vilniuj,

Szventas vargingas žmogus, ražančių šventą pasiėmęs
Bėga į miszką, mislyja ten kur prieglaudą gausęs,
Sztai prie Nerio kranto ūlą nemažą pamatė;
Jū giliau, tai jū labiau vis platinas ūla
Eina gilyn, ir žiuri, silsiši minia kareivių,
Aukso šarvai, kardai ir durkliai sidabriniai,
Kožnas sėdi ant žirgo, jūdbėriai nekruta, stovi
Vyrai silsiši, tyli, nieko nesako.

„Lai bus pagarbintas“ kuningas tarė. „Ant amžių“ pasakė
Raitelis, „kas jus ir iš kur?“ jiems kuningas sako.

Mes lavonai, mes sztai szvento Jurgio kareiviai,
Mes neužilgio vėl sukilsime Lietuvą ginti
Taip mums paliepė Dievas, szventas Jurgis prisakė.
Kaip gudai beszirdžiai jau tikėjimą mūsų
Szventą katalikystę be mieras nugalabys
O Lietuvą nuvargis, kaip vilkai piktadėjai
O Lietuvis tėviszkę Lietuvą motiną savo
Teip mylės, kaip bocžiai jū mylėdavo andai
Tai szventas Jurgis vėl senovės kardą pasiėmęs
O mums jo kareiviams priešą nelabą kapoti
Lieps, ir mes Maskolių iš nuvargusio kraszto
Išz tėvynės kaipo vagį begėdį nuvysim
Ir tikėjimą ir liūsybę amžiną dūsime
Ir Lietuvis vėleik garbys Viesžpatį Dievą
Vėl saviszka, vėl katalikiszka elgsis.
Bet dabar da kęskite vyrai, kęskite broliai!
Jau neužilgio laiks, mes vėleik kilsime greitai
Ir išzvadūsime Lietuvą mūsų, dabar da palaukit.

Taip pasakė kuningui raitelis, kuningas džiaugės
Ir atsiklaupęs „Szventas Dieve“ giedoti pradėjo
Raiteliai vienu balsu pritarė kuningo giesmei.

Pr. Sakupasaka.

Be kalbos.

(Apysaka pagal Vl. Korolenko)
Sutaisė D. Iljakojis.

I.

Kur-tai vakarų kraszte gyveno tulas ponas, Jūzas Karklynas. Reikia pasakyti, jog ponu jisai buvo vienu iš neper daug didelį; beveik kiekvienoje dengtoje sziaudais pirkezioje to kaimo gyveno, mažiausiai po vieną tokį poną ir vadinosi jie net, kaip ir Jūzas — visi Karklynais, turi būti nū kaimo, kuris, nū karklo, gavo vardą Karkliszkaiai. Bet kad atskirti vieną nū kito, tai Karklynai prie pavardžių prikabindavo dar pavardes: buvo karklynai ir paukszečiai ir žvėrys, vieną net vadino Degutnyčia, o vieną Ratu, — vienu žodžiu, kokia kam prilips pa-

vardė, tai su tokia jau visą gyvenimą nepersiskiria. Karkliszkaiai buvo kada tai „okolica“, ir ponai Karklynai buvo kada tai bajorais (szlėktoms) ir unitais, bet szlėktystę savo kaipo tai seniai užarė žemėje.

Kaip ten ne būtų buvę, nors karkliszkiečiai jau seniai pametė visus savo „dokumentus“ ir buvo priraszyti prie valsčiaus, ir nors jie buvo neturtingesni už kitus kaimynus — vienok atmintis apie geresnį praėjusį laiką užsiliko po jų sziaudiniu stogu ir pavirto į viltį ant geresnio busencio. Karklynai visi buvo žmonės pramokinti, apsilikdavo szvariai, prisilaikydavo puikybės ir neužsileisdavo nei vienam savo kaimynui, ir niekur taip meiliai neužimdavo keleivių, kaip Karkliszkiūse.

Taip tai gyveno Karkliszkiūse ir Jūzas Karklynas, pavadinatas Jiena, — tai yra gyveno nelabai puikiai. Jis žmogus jau buvo vedęs, bet vaikų neturėjo, ir ne kartą Karklynui atėdavo į galvą, kad, jeigu atsiras vaikai, tai jiems bus taip-gi blogai, o gal ir dar blogiau. To, zinomas daiktas, jisai nenorėjo.

Na, kol žmogus dar jaunas ir pavelki kojas — tada tai dar ir galima pajieszkoti, kur tai, kokiam kraszte pasaulės, užsimetusios laimės.

Ne pirmu jisai buvo ir ne paskutiniu išz tų, kurie atsi-sveikinę su giminėms ir kaimynais, ir, kaip tai sakosi, pamiklinę kojas išzėjo į pasaulę jieszkoti sau darbo. Ne mažai išzėdavo tokių žmonių išz Karkliszkių, bet tankiausiai pasibaigdavo, jog jie sugriždavo neužilgo suplyszę arba kitus ir parvartydavo namon, o kitas net pražudavo be jokios žinios placzioje pasaulėje, kaip szapas sziukszlyne.

Jūzas Karklynas buvo, rodosi pirmu, kuris nepražuvo. Matyti žmogus buvo su galva, ne išz tokių, kurie žūsta, bet išz tokių, kurie ir kitus išzveda ant kelio. Kaip ten nebuvo, — už metų, ar dviejų, o gal ir truputį daugiau, atėjo į Karkliszkius laiszkas, su didele ruda marke, kokios dar iki to laiko niekas nematė tame kraszte. Skaitė ir vartė tą laiszką valsečiuje ir rasztininkas ir mokiintojas ir kuningas ir, ant galo, paszaukę Jūziene Karklyniene atidavė jai jau atplėsztą laiszką.

Laiszkas buvo nū jos vyro, išz Amerikos, išz Minnesotos gubernijos, bet kokio pavieto ir sodžiaus, tai pasakyti negalima. Bet tas išzsiaiszkins toliaus.

Laiszke buvo raszyta, jog Karklynas gyvas ir sveikas, dirba ant „farmos“, ir jeigu Dievas padės, tai gal neužilgo paliks ir patsai farmeriu. Bet

jam kaipo darbininkui geriaus, kaip kitam szeimioinkui Karkliszkiūse. Szalis turtinga, karvės dūda pieno po du kibiru per dieną, o arkliai — tai kaip jaučiai. Žmogų su galva ir rankoms visi garbina ir net jo, Karklyno Jūzo, neseniai klausė, ką jisai nori rinkti į prezidentus ant visos szalies. Ir jis, Karklynas, davė savo balsą, nors, teisybę pasakant išzėjo ne taip, kaip jis su savo farmeriu norėjo, bet vis gi žmogui patiko, kad ir jo paklausė. Vienu žodžiu viskas gerai, tikt žmogus išzsiilgo paczios ir užtai-gi pirmus pinigus atidavė už tikieta, kurį ir siunczia. O kas tai tikietas, tai tikt mėlyna popierėlė. Ant jos užpieszta garlaivis ir trukis. Tai reiszkia, jog Karklyniene vežsz dabar už dyką ir per žemę ir per jures — jeigu tikt ji nukaks iki vokiszko miesto Hamburgo. O kad nukakti iki Hamburgo tegal pardūda pirkezia, karvę ir viską, ką tikt turi.

Pakol Karklyniene skaitė laiszką, žmonės žiurėjo ant jos ir kalbėjo tarp savęs, jog, mat, kokia niekas popierėlė, o tokią didelę spēką turi, jog Karklyniene nuvežsz į pat krasztą pasaulės ir niekur jau nebeklaus užmokeszčio. Visi, zinomas daiktas, suprato, jog tokia popierėlė Karklynui kasztavo ne mažai, ir aizsku, jog Karklynas išzėjo ne dovainai, ir jog tenai galima atrasti laimę.

Ir kiekvienas manė apie save: butu gerai ir man... Rasztininkas ne išz sykio atidavė Karklynienei laiszką ir tikieta, bet laikė pas save visą sanvaitę: boba, sako, kvaila, o su ta popierėle galėtu ir kas gudresnis nuvaziūti į Ameriką jieszkotis sau laimės. Bet ant tikieta aizskiai, nors ir ne musiszka, buvo paraszta: „Mistress Anna Joseph Karklynas — Jiena“. Jūzas Karklynas ir Jiena, — tas dar niekai, bet (Tolesnis traukis ant pusl. 220)

Vilius Tell

DRAMA PENKIUOSE AKTUOSE.

VOKISKAI PARAŠĖ

FRIEDRICH von SCHILLER

LIETUVISKAI VERTĖ

VINCAS KAPSAS.

(Tąsa)

Tell.

Pastatė rankos, rankos ir sugriauš.

(rodydamas kalnus).

Pats Dievs' sutvėrė mums namus liuosybės.

Girdėt bubnai; ateina žmonės, nešdami ant smaigo kepurę;
paskui juos eina garsintojas; seka su trukšnu moters ir vaikai.

I pagelbininkas.

Ko nor tas bubnas? Tik žiurėkite.

Murininkas.

Komedija tikra! Kam ta kepurė?

Garsintojas.

Klausykit, žmonės, vardan ciesoriaus!

Pagelbininkai.

Nutilkit!

Garsintojas.

Vyrai žemės Uri! Matot.

Kepurę šitą? Ji uždėta bus

Ant augšto stiebo viduryj Altorfo.

O vietininko toks įsakymas,

Idant kepurei duotumete garbę,

Tokią, kaip jam pačiam, o tai yra:

Turėsite, praeidami pro šalį,

Nusėmę kepure, priklaupt. Per tai

Karalius nor iširt jus paklusnumą.

Prapuolęs su turtu ir liuosybe,

Kas drįstu neklausyt to paliepimo!

(žmonės juokiasi; atsiliepia bubnai; minia traukiasi).

I pagelbininkas.

Ką da pramanė mūsų vietinink!

Ar jo kepurę turime mes garbint?

Tai negirdėtas daiktas!

Murininkas.

Liepia mums

Klaupt prieš kepurę! Nori pasityčiot

Iš mus rimtų žmonių, ar ką?

I pagelbininkas.

Tegul.

Jau but išstatę ciesoriaus karumą,

O čia dabar!... kepurė austriška!

Murininkas.

Kepurė austriška! Tikrai tai sląstos

Išgriebti prisiega dėl Austrijos.

Pagelbininkai.

Nė vienas vyrs nepasielgs niekingai.

Murininkas.

Eime pasikalbėti su kitais.

(traukiasi į gilumą scenos.)

Tell (Stauffacher'ui).

Dabar jau žinot viską. Likki sveikas!

Stauffacher.

Kur eisi? Meldžiams, neik iščia teip greit.

Tell.

Namo reik skubint. Likkite sveikučiai!

Stauffacher.

Sirdis pilna — norėčiau pakalbėt.

Tell.

Ar gal nuo žodžių palengvėti širdžiai?

Stauffacher.

Bet žodžiai gal pakurstyt prie darbų.

Tell.

Viena tik lieka mums: tylėt ir kęsti.

Stauffacher.

O jei niškenčiama?

Tell.

Smarkus valdonas

Neilgai turi valdžią. Pasirodžius

Audros ženklams, gesinama ugnis,

Laivai į priplaukas įsprusti taikos.

Ir, neužkenkusi, rusti dvasia

Per žemę perlekia. Tegul kiekvienas

Tyliai gyvena sau; ramiems greičiau

Palieka santaika.

Stauffacher.

Ar teip tau rodos?

Tell.

Gavatė jug nekanda neužgauta.

Apsimalšįs jug pagalios jie patys,

Išvydę, juos tikrai šalis rami.

Stauffacher.

Mes daug galėtume nuveikt išvieno.

Tell.

Kad skęsta laivs, vienam lengviau išlikt.

Stauffacher.

Tu taip šaltai sveri dalyką bendrą.

Tell.

Kiekviens te ant savęs pasitiki.

Stauffacher.

Silpni suvienyti galingais tampa.

Tell.

Stiprus vienok stipriausias vienas sau.

Stauffacher.

Tai nuo tavęs tėvynė nieko laukti

Negal, jei gintis butų priversta?

Tell (ištiesia jam ranką)

Tell skubina išgelbėti eriuką,

Įpuolusį į bedugnes, tai kaip

Galėtų bičiulius apšleisti savo?

Duot rodą, ką daryt, aš negaliu.

Bet, jeigu jums aš busiu reikalingas,

Tik šaktelkit — tikrai Tell neužtruks.

(skirstosi; girdėt staigus riksmas.)

Murininkas (skubina).

Kas pasidarė?

I pagelbininkas (bėga, rėkdamas).

Stogdengys nukrito!

(Atskubina Berta su pasekėjais.)

Berta.

Ar neužsimušė? Tik gelbėkit,
Darykit ką... jei galima pagelba...
Stai imkit auksą....

(meta savo dabinius po minios kojų.)

Murininkas.

Auksą.... Rodos jums;

Už auksą viską jau pirkti galit.
Ar atskiriate tėvą nuo vaikų,
Ar vyrą nuo pacziōs, ar vargą didį
Užtraukiat ant žmonių — jus tikite,
Su auksu viską pataisysė.... Klystant!
Ik jus nebuvo, laikėmės gražiai,
Su jums drauge atvyko ir nelaimė.

Berta (grįžtančiams užveisdai).

Ar gyvs? (užveizda krato galvą).

Nelaimingoji tu pilie!

Jau su prakeikimu tu pastatyta
Ir prakeikimas tave užgyvės!

(traukiasi)

S c e n a I V .

Valterio Fuerst, o gyvenimas.

Valtoris Fuerst ir Arnoldas Melchthal susieina iš yvairių šalių.

Melchthal.

A! tamista....

Fuerst.

Kad mus dabar užtikty!

Stovėk tenai. Mes špiegų apsupti.

Melchthal.

Iš Untervaldeno nėra žinėlės?

Nuo mano tėvo nieko? Negaliu
Ilgiau, kaip koks belaisvis, čia tunėti.
Kuo teip aš nusidėjau, kad man reik,
Lyg žmogžudžiui ana slapstyti?
Aš pirštą tik nubeldžiau su lazda
Tam niekšui, kursai, ant vietininko
Isakymo, norėjo jaučius man,
Geriausius da gi, išsijungt ir vestis.

Fuerst.

Esi perkarštas. Vietininkas jug
Tą niekšą siuntė. Užsipelnęs bausmę,
Turi jau kėst, kad ir sunkiausia but.

Melchthal.

Argi galėjau aš ramiai klausyti
Bjaurybės kalbą: „Jeigu ukininkas
Nor valgyt duoną, pats tėvelka žagrė!“
Man širdį lyg igylė, kaip jišai
Pradėjo jungt iš žagrės jaučius; mykė
Vargšai dusliai ir gynėsi ragais,
Tarytum jausdami tą neteisybę.
Tada jau paėmė mane piktumas,
Neišturėjau ir prišokau mušti.

Fuerst.

O, mums, seniems, susilaikyt sunku,
Tai ką gi nuo jaunų norėt!

Melchthal.

Man rupi

Tik tėvas.... teip jam reikia priežiūros,

O čia sunus toli. Ant jojo piktas
Mus vietininks už tai, kad ginā jis tvirtai
Tiesas ir laisvę. Užsipuls dabar jie
Ant seno žmogaus.... nė apgiūt nēr kam
Nuo nuskriaudimo. Aš turiu ten eiti,
Kas bus, tai bus!

Fuerst.

Kantrus buk, palukėk,

Ikį pareis išten žinia. Klabinā,
Girdziu.... gal kartais but pasiuntinys
Nuo vietininko.... Stai č onai jeiki.
Pas mus, matai, ir Landenberger'o
Ranka tau pavojinga, nės tironai
Visi rankas padavę viens kitam.

Melchthal.

Mokina mus, kaip turim elgtis.

Fuerst.

Eik, eik! Pašauksiu, jei pavojaus nēr (Melchthal eina).

Varguolis! Aš bijau jam pasakyti,
Ką prijaučiu negerb.... Kas klabin?

Tik į doris subarškis, tuoj mau rodos,

Kad jau nelaimė eina. Išlavims,

Klasta aplinkui; į namų giliausius

Kampus jau veržias prievarta. Matau,

Niūzilgo reiks taisyti prie durų spynos.

(atidaro ir, išvydęs Stauffacher'ą, su nusistebėjimu žengia atbulas.)

A! Verneris! Sveiks drutas! Tai brangus

Svetelis.... da nė viens geresnis žmogus

Neperžengė šio slenkščio. Meldžiamas,

Į vidų! Ką gi pasakyst gero?

Ko jiškai? Kas į Uri atvedė?

Stauffacher (paduodamas ranką).

Senų gadynių jiškau ir senosios

Sveicarijos.

Fuerst.

Nėšiesi su savim....

Žinai, man teip smagu ir linksma, matant

Tave. Prisėsk.... Kaip laikosi

Jus šeimiminkė, Gertruda, garbingo

Ir išmintingo Iberg'o dukte?

Pakelevingi, kur iš Vokietijos

Keliauja į Italiją, visi

Stai sakosi, neprąginą pro tavo

Namus nepriimti.... Sakyk gi man,

Ar ateini tiesiog iš Flueleno?

Ar nieko ypatingo pakeliui

Niužtėmyjai?

Stauffacher (sėda).

Mačiau tik keistą triobą;

Kuri nesuramino man širdies.

Fuerst.

Bičiuli, tu išsyk suprast turėjai!

Stauffacher.

Nematė Uri da tokios triobos....

Kaip svietas svietu, čia nebuvo niekad

Kalėjimų; jei uždarydavo,

Tai tik į kapą.

(Toliaus bus)

(Pradžia ant puslapio 217.) Anna, tai jau aiskiu, jog mote, riskė, o ir mistress, labai gali buti, jog ir reiskia taip-gi bobą. Vienu žodžiu, nors dusaudamas ir krappdamies rasztininkas vis-gi atidavė laiszką Karklynienei. Karklyniene paėmė laiszką ir.... nuverkti.

Žinomas daiktas, ji džiaugėsi isz laiszko, bet ir isz džiaugsmo žmonės verkia. O palikti Karkliszkis ir vaziūti į kokį tai svieto krasztą, — ar tai mažas daiktas. Džiaugsmas ir laimė žmonai taip suspaudė szirdį, jog ir nū aszarų net apalpo, ir prisiejo jo broliui Motiejui Karklynui Dyseliui parneszti ją į jos pirkezią.

II.

Tūjau kaime kilo kalbos: Karklynas Amerike tapo labai turtingu ir tokiu svarbiu žmogum, kad net renka ką nori į prezidentus. Ir tūjau jaunūmenė pradėjo rengtis paskui Karklyną. Kareziamoje budavo, kas dien iki vidurnakcio pilna jaunų žmonių: ten rėkauja, barasi ir giriasi. Jeigu kas paklausytu szitų kalbų, tai pasirodytu, jog Karkliszkiūse nebeliks jau nei vieno jauno žmogaus. Visi vaziūja, visi taps turtin-gais, o paskui parsigabens su mėlynoms popieroms sau isz Karkliszkių merginas ir uzdės ten naujus Karkliszkius.

(Toliaus bus.)

Isz visur.

Paryziuje dabar eina kova tarpe moterių uz kelines. Jaunosios, ypatingai merginos, reikalauja kelinių, kas yra praktiszkaus uz ilgus sejonus (andarokus), kuriems reikia daug medegos, ilgiems esant moteriszkę yra lyg supancio-ta ir negal paeiti, ir nepridūda jokios szilumos. Jos reikalauja kelinių taip placzių, kaip turkų arba maskolių, il-

gų iki kelių tiktai ir susegamų su graziu raiszeziu (kaspiu). Kelinėms prieszinasi mylėtojos baltų ir visaip iszsiutų apatinių sejonų bei moters turinczios dideles kojas. Jaunosios, ypatingai turinczios mažas kojas, varosi kad įvesti madonkelines, kurios butu lengvesnės uz anderokus, pigesnes, ir žiemos laike butu daug szilcziaus; priegtam butu daug smagiaus ir vaikszezioti.

Zueriche, Szveicarijoi, pateko į sudą ubagė ir nubausta tapo ant vieno mėnesio kalėti uz apgavimą žmonių, kurios gyvenime policija atrado 340 kepalukų sudziovintos dūnos, 1109 pyragaiczius, 292 saldzius pyragaiczius, 114 porų deszrų, 177 dalenkų mėsos, ir daugel kitu valgomų daiktu kaipo tai obūlių, ryžių, surio, kavos, kiausziinių ir tt. Drabužių atrado taip-gi nemenkai: 219 mantelių, 263 jekes, 300 pri-jūsczių (žiursztų) 170 skepetu, 45 poras kurpių, 536 poros paneziakų, paskiaus daugel marszkiinių, pirsztinių, skepe-taiczių, staltiesių, abrusų, peilų, szauksztu ir net 22 skri-bėles.

Lietuvos tuli ubagai taip-gi yra panaszus szitai ubagei.

Reikalai

Liet. Social.-Demokr. Partijos.

Mėnesinis susirinkimas Sekcijos Lietuvosiskų Socialistų Darbo Partijos bus nedėlioje 7 dieną Geguzio (May) antrą valandą po pietų svetainėje „Labor Lyceum“ ant 6 tos ir Brown gatvių, Philadelphia, Pa.

Lietuviai ir lietuvės susirinkite, nes bus svarbios prakalbos.

Komitetas.

Pajieszkojimai.

Pajieszkan szyogerio bei sersers, Augusto Delkaus ir Jie-zos Delkuvienės, paeinanczių

isz Kauno gubern. ir pavieto, Naukainų sodžiaus. Kas apie jų lu žino meldziū nūszirdziai praneszti, arba jie patys teik-sis atsiszaukti ant szio adreso:

Agota Lendraiczi ikė
2604 Madison str.
Philadelphia, Pa.

Atsakymas.

Visiems Lietuviams isz Traverse City, Mich. Atsiszaukimo su protestu prieszais P. R. Gaubą netalpinsime į laikrasztį, nes isz to nebutu jokios naudos, vienok aczių uz pasargą ir ateitėje mes žinosime kaip su jo rasztais pasielgti. Matyti jis yra nekam tikęs, kad ramiai miegantiems gaiszina sapnus.

Varpas

literatūros, politikos ir mokslo dvimėnesinis laikrasztis, iszleidziamas jau 11 metai. „Varpas“ yra Lietuvos vadovų aikrasztis ir talpina savyje vien tautiszkus rasztus. „Varpas“ per metus su prisuntimu į Ameriką kasztūja tiktai \$100.

Ukininkas

Lietuvos ukininkų laikrasztis iszleidziamas kas mėnū jau 10 metai. „Ukininkas“ talpina savyje rasztus apie ukę, gyvūlius, jų ligas pamokinimus ukininkams kaip apsisaugoti maskolių valdzios, korespondencijas isz visų Lietuvos krasztų. „Ukininkas“ per metus su prisuntimu į Ameriką kasztūja \$1,00.

Tevynes Sargas

iszleidziamas ketvirti metai kas mėnesis. Stovi ant sargybos szviesos, tikybos ir kalbos. Dūda priedus knygelėse. Talpina daug žinių isz visų Lietuvos krasztų, labiausiai apie maskoliszkas mokyklas, kurios yra lietuviams ant didziausios iszkados. Prekė \$1,00

Visus tris laikraszczius galima iszsirasztyti ant szito adreso:

Herrn Jurgis Lapinas
Tilsit, Ostpr. Germany

Neuzmirszkite apie parodą lietuviszkos raszliavos Paryziuje, nes nuo to priguli atgavimas musu spaudos (druko).

Temykite.

Daugelis mūsų atraszo reikalaudami rodos apie iszsiaus-tus piningus Lietuvon per visokius agentus, labiausiai žydus, kurie siunczia statei į savo kiszenių. Tai gi norėdami, kad jusų piningai neprazutu ir greitai daicitu į rankas to kuriam siuncziasi, siuskite per „Vienybės“ redakcija, o greicziausiai apturės. Taipogi mes pardūdame laivakortes ant greicziausių laivų į Hamburgą, Bremen bei Antverpen, kaipo ir atgal. Kas nenorite ilgai ant marių plukauti, pirkite laivakortę „Vienybės“ redakcijai o nesigailėsite.

Prisiuncziant piningus ant persiuntimo Lietuvon arba ant laivakortes, uzdėkite adresą tokį:

J. J. Pauksztis & Co.
Plymouth, Pa.

Naujas iszradimas del plauku!

Sustabdo pūlima plaukų nū galvos, ir atauga plaukai, pleiskanų nebuna, ir galvos neskauda, borva plaukų buna daili; iszradimas yra Dr. Brundzo. Katrie dar ne patrotija visai plaukų, tai paskubinkit, o greitą pagelbą gausit; ne tikt dėl vyro, nes ir dėl moterių, merginų ir vaikų; dabar visai maža prekė, toliaus bus labai pakelta. Norintieje persitikrint galit gaut daugybę paliudijimų. Raszdydami idėkit markę ant atsakymo. Adresavokit taip:

J. M. Brundza,
71 Broome str.
New York, N. Y.